

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: **Chemoinformatyka (WTCAXCSM-CHINF)**

Nazwa w języku polskim:

Nazwa w jęz. angielskim: **Cheminformatics**

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Wydział Nowych Technologii i Chemii

Przedmiot dla jednostki: Wydział Nowych Technologii i Chemii

Cykl dydaktyczny: Semestr zimowy 2026/2027

Koordynator przedmiotu cyklu: mgr inż. Bartłomiej Fliszkiewicz

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:

Zaliczenie na ocenę

Język wykładowy:

polski

Strona WWW:

<https://e-learning.wat.edu.pl/course/view.php?id=947>

Skrócony opis:

Chemoinformatyka to interdyscyplinarna dziedzina nauki, wykorzystująca metody informatyczne do rozwiązywania problemów chemicznych. Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawami chemoinformatyki oraz jej zastosowaniem w nowoczesnych badaniach chemicznych. Przedmiot poszerzony jest o elementy proteomiki, będącej dziedziną bioinformatyki. Studenci poznają metody komputerowego przedstawiania i analizy struktur chemicznych, zarządzania danymi chemicznymi oraz wykorzystania narzędzi informatycznych, w tym metod uczenia maszynowego, do projektowania leków i przewidywania właściwości związków chemicznych. Słuchacze dowiedzą się jak przy użyciu języka Python budować i ewaluować modele uczenia maszynowego przewidujące właściwości związków chemicznych, a także przeprowadzać modelowanie oddziaływań białko - ligand.

Opis:

Wykłady realizowane są w formie interaktywnych notatników w środowisku Google Colab zawierających treści teoretyczne oraz wykonywalne bloki kodu. Przedmiot realizowany jest w salach komputerowych na komputerach Instytutu Chemii lub własnych, w zależności od preferencji studentów.

Wykłady (12h)

1. Wprowadzenie do chemoinformatyki (1h)
  - Podstawowe pojęcia i definicje
  - Obszary zastosowań
2. Reprezentacja struktur chemicznych (2h)
  - Formaty zapisu struktur chemicznych (SMILES, InChI)
  - Grafy molekularne
  - Deskryptory molekularne
3. Bazy danych chemicznych i proteomicznych (2h)
  - Organizacja i struktura baz danych
  - Przegląd najważniejszych baz danych
  - Metody przeszukiwania i analizy danych
4. Podobieństwo molekularne i analiza sekwencji (2h)
  - Miary podobieństwa
  - Metody porównywania struktur
  - Analiza sekwencji białkowych
5. Projektowanie wspomagane komputerowo i uczenie maszynowe (3h)
  - Metody QSAR/QSPR
  - Dokowanie molekularne
  - Uczenie maszynowe w chemoinformatyce
6. Wizualizacja danych chemicznych i biologicznych (2h)
  - Metody wizualizacji struktur
  - Interaktywne narzędzia wizualizacyjne

Ćwiczenia (18h)

1. Wprowadzenie do narzędzi chemoinformatycznych (1h)
  - Instalacja i konfiguracja oprogramowania
  - Podstawy chemoinformatyki w języku Python
2. Praktyczna praca z formatami chemicznymi (2h)
  - Konwersje między formatami
  - Tworzenie i edycja struktur chemicznych
  - Obliczanie deskryptorów molekularnych
3. Przeszukiwanie baz danych (4h)
  - Praktyczne wykorzystanie baz danych chemicznych
  - Wyszukiwanie struktur i podobieństw
  - Analiza i eksport danych
  - Analiza eksploracyjna danych
  - Redukcja wymiarowości danych
  - Grupowanie danych
  - Wizualizacja danych
4. Analiza sekwencji i struktur białkowych (2h)
  - Porównywanie sekwencji
  - Analiza struktur białkowych
5. Modelowanie molekularne (4h)

<ul style="list-style-type: none"> ◦ Dokowanie molekularne ◦ Analiza oddziaływań ligand-receptor ◦ Wizualizacja wyników <p>6. Uczenie maszynowe w praktyce (5h)</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Implementacja prostych modeli QSAR ◦ Przewidywanie właściwości związków ◦ Walidacja modeli
<p>Dopuszcza się modyfikację tematyki wykładów i ćwiczeń celem uzupełnienia podstaw programowania w języku Python oraz ukierunkowania na tematykę interesującą słuchaczy.</p>
<p>Słuchacze mogą zadawać pytania i kierować propozycje do prowadzącego poprzez stronę internetową:</p>
<p>https://www.questionwave.com/q/1768374560486</p>
<p>Literatura:</p>
<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leach A.R., Gillet V.J., "An Introduction to Chemoinformatics", Springer 2. Gasteiger J., Engel T., "Chemoinformatics: A Textbook", Wiley-VCH 3. Engel T., Gasteiger J., "Chemoinformatics: Basic Concepts and Methods", Wiley-VCH 4. Engel T., Gasteiger J., "Applied Chemoinformatics: Achievements and Future Opportunities", Wiley-VCH 5. Sydow D. Rodriguez-Guerra J., i in., „TeachOpenCADD” - https://volkamerlab.org/projects/teachopencadd/ 6. Bąk A., Polański J., „Podstawy chemoinformatyki leków”, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 7. Varnek A., "Tutorials in Chemoinformatics", Wiley 8. Leszczynski J., „Handbook of Computational Chemistry”, vol. 3, Springer 9. Todeschini R. Consonni V., „Molecular Descriptors for Chemoinformatics”, Wiley 10. A Creative Commons Textbook for Teaching Scientific Computing to Chemistry Students with Python and Jupyter Notebooks. J. Chem. Educ. 2021, 98, 489-494. DOI: 10.1021/acs.jchemed.0c01071 - https://weisscharlesj.github.io/SciCompforChemists/notebooks/introduction/intro.html# <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trinajstić N. „Chemical Graph Theory”, CRC Press 2. Toropova A. P., Toropov A. A. „QSPR/QSAR Analysis using SMILES and Quasi-SMILES”, Springer 3. Cartwright H. M. „Machine Learning in Chemistry”, Royal Society of Chemistry 4. Artykuły naukowe z bieżących czasopism specjalistycznych, np. Journal of Cheminformatics, Journal of Chemical Information and Modeling, 5. Źródła w internecie: <ol style="list-style-type: none"> 1. http://practicalcheminformatics.blogspot.com/ 2. https://www.cheminformania.com/ 3. https://www.c-inf.net/
<p>Efekty uczenia się:</p> <p>K_W02 - Zna współczesne poglądy na budowę i właściwości związków chemicznych.</p> <p>K_W05 - Zna wybrane programy komputerowe do modelowania molekularnego cząsteczek i ich układów oraz rozumie podstawy metod obliczeniowych w nich wykorzystywanych.</p> <p>K_U05 - Potrafi znajdować niezbędne informacje w literaturze fachowej, bazach danych i innych źródłach, zna podstawowe czasopisma naukowe z dziedziny chemii oraz ma zdolność oceny rzetelności pozyskanych informacji.</p> <p>K_U06 - Potrafi wykorzystać wiedzę informatyczną i chemiczną do stosowania profesjonalnego oprogramowania w analizie wyników i prowadzeniu symulacji związanych z problemami chemicznymi. Potrafi korzystać z komercyjnych pakietów chemicznych oraz baz informacji naukowej. Potrafi stosować zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne.</p> <p>K_U07 - Potrafi w sposób krytyczny ocenić i interpretować wyniki eksperymentów, obserwacji i obliczeń teoretycznych, a także przedyskutować błędy pomiarowe i wyciągnąć wnioski.</p> <p>K_U10 - Potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi.</p> <p>K_K01 - Uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu. Potrafi krytycznie oceniać odbierane treści.</p>
<p>Metody i kryteria oceniania:</p> <p>Przedmiot zaliczany jest na podstawie projektu do samodzielnego wykonania. Przykładowe projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zbudowanie pełnego modelu predykcyjnego - od pozyskania danych, dobór odpowiednich metod i kryteriów modelowania, optymalizację parametrów ocenę zdolności predykcyjnych modelu oraz niepewności predykcji i przedstawienie wyników. 2. statystyczna analiza danych modelowania - pozyskanie danych, dobór odpowiednich metod analizy statystycznej, przeprowadzenie wnioskowania statystycznego i przedstawienie wyników analizy.
<p>Praktyki zawodowe:</p> <p>brak</p>
<p>Forma studiów</p> <p>stacjonarne</p>
<p>Rodzaj studiów</p> <p>II stopnia</p>
<p>Rodzaj przedmiotu</p> <p>wybieralny</p>
<p>Przedmioty wprowadzające</p> <p>Matematyka, Chemia organiczna, Chemia fizyczna, Chemia obliczeniowa</p>
<p>Programy</p> <p>Chemia i analiza materiałów niebezpiecznych</p>

Forma zajęć liczba godzin/rygor

W 12/+
C 18/+

Razem 30 godzin

Autor

dr inż. Bartłomiej Fliszkiewicz

Bilans ECTS

1. Udział w wykładach / 12
2. Samodzielne studiowanie tematyki wykładów / 10
3. Udział w ćwiczeniach / 18
4. Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń / 14
5. Przygotowanie projektu zaliczeniowego / 6

Sumaryczne obciążenie pracą studenta: 60/2 ECTS

Zajęcia powiązane z działalnością naukową: 60/2 ECTS

Zajęcia z udziałem nauczycieli: 30/1,2 ECTS

Dane dotyczące przedmiotu cyklu:**Domyślny typ protokołu dla przedmiotu cyklu:**

Zaliczenie na ocenę